تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۱۰/۱۴ دوازدهم انسانی

نام وخانوادگی :.... ادبیات دوازدهم دبیرستان شاهد امام علی (ع) دی ماه ۱۴۰۲ مدت امتحان :۷۵دقیقه

۱-واژه‌های مشخص شده را معنا کنید: ۱

۱.بخروش چو شرزه شیر ارغند . ۳- برطیلسان آبی مدیترانه دوخته شده است

۲. باز زین و برگ را بر گردهٔ کَهَرها و کُرَندها نهادند. ۴- گویند که بطّی در آب روشناییِ ستاره می دید.

۲. برای هر یک از موارد زیر یک مترادف بیاورید.۵/

۱-۲- موقتا در جایی ماندن: ۲-۲- به سوی خدا بازگشتن:

۳.فعل های مشخص شده را از نظر کاربرد معنایی بررسی کنید:۵/

۱-۳- زاهد ظاهر پرست از حال ما آگاه نیست. ۲-۳- کان سوخته را جان شد و آواز نیامد.

۴. از میان جملات زیر لغاتی که غلط هستند را مشخص کرده و صحیح آن را بنویسید .۱

الف) واصفان هلیه جمالش به تحیّر منصوب که : ما عرفناک حقّ معرفتک.

ب) البته توقّف ما در عمّان و آتن بیش از نیم ساعت طول نکشید ، جزیره های کوچک و بزرگ مثل وصله های رنگارنگ بر طیلسان آبی مدیترانه دوخته شده است.

پ) باران رحمت بی حسابش همه را رسیده و خان نعمت بی دریغش همه جا کشیده

۵- غلط های املایی را در گروه واژگان زیر بیابید و اصلاح کند.۱

« سطور و چهارپا – طایر قدس – ثواب و درست – قیاس و اندازه – فراق و آسایش- شیر ارغند – طرف چمن – مهرم و آشنا – بحت و حیرت»

۶-.نقش دستوری واژه های زیرخط دار را شناسایی کنید.۵/

« ای مرغِ سحر! عشق ز پروانه بیاموز »

۷-. در بیت زیر یک ترکیب وصفی و یک ترکیب اضافی بیابید. ۵/

■ زین بی خردان سفله بستان / داد دل مردم خردمند

۸. هر یک از واوهای متن زیر چه نوع واوی است. (حرف عطف، حرف پیوند)۵/

۱-- هنوز پیوند ما با زادگاه روستایی مان برقرار بود و برخلاف حال، پامان به ده باز بود.

۲-- هر صخرهٔ سنگش و سنگریزه اش آیات وحی را بر لب دارد.

۹-با توجه به جمله زیر به پرسش های زیر پاسخ دهید.۱

■ کودک پایهٔ سوم با توپ سبز تیره خود در هوای فوق العاده خوب بازی می کرد.

۱-۹- کدام واژه قید صفت است؟ ۲-۹- کدام واژه صفت صفت است؟

www-kanoon-ir

۳-۹-- کدام واژه متمم است؟ ۴-۹- کدام واژه صفت مضاف الیه است؟

۱۰-در متن زیر کدام قسمت از جمله حذف شده است ؟ آن را بیابید و نوع آن را بنویسید .۵/

« پس اول پایه معرفت است ، دوم پایه محبت است و سیم پایه عشق »

۱۱-در مصراع زیر نوع «را» چیست؟۵/

■ گفت: نزدیک است والی را سرای آن جا شویم.

۱۲-. در عبارت روبرو «گلهای الماس» استعاره از چیست؟۲۵/

آن شب نیز ماه با تلألؤ پرشکوهش از راه رسید و گل‌های الماس شکفتند.

۹.با نگرش به واژه‌های زیرخطدار، عبارت‌های زیر در بردارندهٔ چه آرایه‌هایی است؟۵/

۱- ابر و باد و مه و خورشید و فلک در کارند / تاتو نانی به کف آری و به غفلت نخوری

۲-۱۶- همه شان زندگی شیرین و دیرین را از سر گرفتند.

۱۱-.در بیت زیر با ذکر مورد، سه آرایه پیدا کنید. ۷۵/

«دست از مس وجود چو مردان ره بشوی / تا کیمیای عشق بیابی و زر شوی»

۱۱.مفهوم کنایی عبارت زیر را بنویسید.۵/

« گفت:«دیناری بده پنهان و خود را وارهان»»

۱۲. در درس کویر مفهوم کنایی عبارت زیر چیست؟.۵/

دیدار ها همه بر خاک و سخن ها همه از خاک

۱۳- هر یک از کتابهای زیر از آن چه کسی است؟۵/

۱-- قصه شیرین فرهاد: ۲--نذکره الاولیا:

۱۴- بیت به هم ریخته زیر را سامان دهید.۵/

« نگاهت -گاه گاهت – لبخند - پیوند - ساحل - و – صبح – باران – ستاره- آیینه –صبح -لبخند»

۱۵- بیتهای زیر را کامل کنید: ۲۵/

..... / هان ای پسر بکوش که روزی پدر شوی

۱۶- مصراع‌های ستون چپ با کدام یک از مصراع‌های ستون راست کامل می شود؟ (یک مورد اضافه است.)۲۵/

۱-- یک دم غریق بحر خدا شو گمان مبر ○ ○ باید که خاک درگه اهل هنر شوی

۲-- گر در سرت هوای وصال است حافظا ○ ○ تا راهرو نباشی کی راهبر شوی

○ کز آب هفت بحر به یک موی تر شوی.

www-kanoon.ir

۱۷-معنای بیت‌ها و نوشته‌های زیر را به نثر روان بنویسید.۴

۱) همه غیبی تو بدانی، همه عیبی تو بپوشی / همه بیشی تو بکاهی، همه کمی تو فزایی.

۲) درختان را به خلعت نوروزی قبای سبز ورق در بر گرفته.

۳) با آنکه جیب و جام من از مال و می‌تهی ست / ما را فراغتی ست که جمشید جم نداشت.

۴) کاووس کیانی که کی اش نام نهادند / کی بود و کجا بود و کی اش نام نهادند؟.

۵) تا چشم بشر نبیندت روی / بنهفته به ابر، چهر دلبند.

۶) خواب و خورت ز مرتبه خویش دور کرد / آن گه رسی به خویش که بی خواب و خور شوی.

۷) در عالم پیر هر کجا برنایی است / عاشق بادا که عشق خوش سودایی است.

۸) هرنَفسی که فرومی رود ممِدّ حیات است و چون بر می آید، مفرّحِ ذات.

۱۸-با توجه به بیت‌های زیر به پرسش‌های زیر پاسخ دهید.۲/۵

آتش است این بانگ نای ونیست باد هر که این آتش ندارد، نیست باد

آتش عشق است کاندر نی فتاد جوشش عشق است کاندرمی فتاد

نی، حریف هر که از یاری برید پرده هایش پرده‌های ما درید

همچو نی زهری و تریاقی که دید؟ همچو نی دمساز و مشتاقی که دید؟

نی، حدیث راه پر خون می‌کند قصه‌های عشق مجنون می‌کند

۱- منظور از «باد» در مصراع نخست و دوم چیست؟

۲- در بیت پنجم یک کنایه بیابید و معنی آن را بنویسید؟

۳-- قالب این سروده چیست؟

۴-- در ابیات فوق پاردوگس را بیابید و بنویسید؟

۵-- منظور از تریاق چیست؟

۱۹-«کله خود» و «کمربند» در بیت زیر استعاره از چیست؟۵/

« از سیم به سر یکی کله خود/ زآهن به میان یکی کمربند »

۲۰-مفهوم عبارت زیر چیست و یادآور کدام مثل است؟۵/

از بیم عقرب جرّارهٔ دموکراسی قرن بیستم، ناچار شده به مار غاشیهٔ حکومت سرهنگ ها پناه ببرد.

۲۱-. عبارت « بنشین به یکی کبود اورند» کنایه از چیست؟۲۵/

« برکش ز سر آن سپید معجر / بنشین به یکی کبود اورند »

۲۲-. مقصود از « نی » و « نیستان» در بیت زیر چیست؟۵/

www-kanoon-ir

بشنو این نی چون حکایت می‌کند / از جدایی ها شکایت می‌کند // کز نیستان تا مرا ببریده اند / از نفیرم مرد و زن نالیده اند

۲۳- عبارت « عاکفان کعبه جلالش به تقصیر عبادت معترف که: ما عبدناک حق عبادتک » به چه پیامی اشاره دارد؟۲۵/

۲۴-مفهوم عبارت «در عشق قدم نهادن کسی را مسلم شود که با خود نباشد و ترک خود بکند و خود را ایثار عشق کند. »در کدام بیت دیده می شود؟۲۵/

۱) - هلاک نفس به نزدیک طالبان مراد اگر چه کار بزرگست مختصر گیرند

۲) من همان دم که وضو ساختم از چشمه عشق چار تکبیر زدم یکسره بر هر چه که هست

۳) گر تو فرعون منی از مصر تن بیرون کنی در درون حالی ببینی موسی و هارون خویش

۴) مانند مست صرعم بیرون ز چار طبعم از کرم و سرد و خشکی هر چار توبه کردم

۲۵- در کدام بیت اسلوب معادله وجود ندارد ؟ ۲۵/

۱-وداع غنچه را گل نام کردند طرب را ماتم غم آفریدند

۲- عیب پاکان زود برمردم هویدامی شود موی اندرشیرخالص ،زود پیدا می شود

۳- نالم به دل چو نای من اندر حصار نای پستی گرفت همت من زین بلند جای

۴- دوداگربالانشینندگسرشأن شعله نیست جای چشم ابرو نگیردگرچه او بالاترست

جهانتان از فروغ دانش روشن حیدرعلی شکاکی